BIBLIO-THEEK BELEID

LEUDAL
2026-2029

Gemeente leudal

HET HUIS VAN VERHALEN

INHOUD

INLEIDING	3
SAMENVATTING	4
HUIDIGE SITUATIE	5
ONTWIKKELINGEN	6
HOOFDDOEL, SUBDOELEN EN SDG'S	9
PROGRAMMALIJN 1	10
PROGRAMMALIJN 2	11
PROGRAMMALIJN 3	12
PROGRAMMALIJN 4	14
COMMUNICATIE	15
FINANCIËN	15
MONITORING	16
BRONVERMELDING	17

HET HUIS
VAN VERHALEN

INLEIDING

VOOR U LIGT HET BIBLIOTHEEKBELEID 2026 – 2029 VAN DE GEMEENTE LEUDAL.

Dit beleidsplan beschrijft de koers van de gemeente op het gebied van bibliotheekwerk voor de komende jaren. Er wordt daarbij rekening gehouden met de wettelijke eisen die de overheid stelt. Ook is er in 2025 een bibliotheek-enquête gehouden onder de inwoners van de gemeente Leudal (332 respondenten), en is advies ingewonnen bij de jongerenraad en adviesraad sociaal domein. Daarbij kwam naar voren dat er aan de bibliotheek een groot maatschappelijk belang wordt toegeschreven vanuit de educatieve functie, maar ook vanuit de maatschappelijke en sociale functie. De bibliotheek is uitgegroeid tot kernpartner van de gemeente. Ze draagt bij aan de aanpak van diverse maatschappelijke vraagstukken. Welke steeds vaker de grenzen van beleidsterreinen overstijgen: van VVE en lage basisvaardigheden, tot schuldhulpverlening, kunst en cultuur en het sociaal domein.

De bibliotheek is een huis van verhalen. Boeken en literatuur die tot de verbeelding van kinderen en volwassenen spreken. Activiteiten die inspireren, je persoonlijkheid vormen en je wereld vergroten. Ook heeft iedere bezoeker die naar de bibliotheek komt een eigen verhaal. Of ze nu komen om te groeien, leren, oefenen, anderen te ontmoeten of juist even de stilte op te zoeken. Iedereen is welkom in de bibliotheek om het eigen levensverhaal te ontwikkelen, te schrijven en te delen.

De opbouw van dit beleidsplan is als volgt: Eerst schetsen we de huidige situatie van het bibliotheekwerk in de gemeente Leudal. We gaan in op recente ontwikkelingen in onze samenleving, de bibliotheek en het landelijk beleid. Uit deze ontwikkelingen volgen verschillende doelstellingen die worden nagestreefd met het bibliotheekwerk. Om deze doelen te behalen worden er aan de hand van vier programmalijnen verschillende acties gepresenteerd. Tot slot wordt er inzicht geboden in de communicatiestrategie, het financieel kader en de monitoring van de doelstellingen van dit beleidsplan.

SAMEN-VATTING

DOEL:
IEDEREEN KAN MEEDOEN IN ONZE (DIGITALE) SAMENLEVING

PROGRAMMALIJN 1
BIJDRAGE AAN PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

ACTIVITEITEN VOOR PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

GEMEENSCHAPSBIBLIOTHECARIS: PROGRAMMERING SAMEN MET DE GEMEENSCHAP

PROGRAMMALIJN 2
BEVORDEREN BASISVAARDIGHEDEN

DIGI-TAALHUIS VOOR ADVIES BEGELEIDING EN DOORVERWIJZING OVER BASISVAARDIGHEDEN

ACTIVITEITEN VOOR TAALONTWIKKELING EN LEESBEVORDERING

DIGITALE VAARDIGHEIDSTRAININGEN

PROGRAMMALIJN 3
BESCHIKBAAR STELLEN VAN KENNIS EN INFORMATIE

TOEGANG VOOR IEDEREEN TOT BETROUWBARE KENNIS EN INFORMATIE

INZET LEESMEDIACONSULENT OP ELKE SCHOOL

ACTIVITEITEN VOOR LEESMOTIVATIE EN LEESPLEZIER

VERSTEVIGING BIBLIOTHEEKWERK IN KINDEROPVANG EN CONSULTATIEBUREAUS

PROGRAMMALIJN 4
STIMULEREN VAN ONTMOETING EN VERBINDING

BIBLIOTHEEK ALS LEER- ONTMOETING- & ONTWIKKELPLEK

KUNST EN CULTUURAANBOD EN BURGERSCHAP ALS AANVULLING OP BESTAAND AANBOD IN HET NETWERK

TOEKOMSTIGE BIBLIOTHEEKVESTIGINGEN
Bibliotheek op elke school (beperkt toegankelijk voor volwassenen).
In Ittervoort en Heythuysen een full-service bibliotheek.

In ieder dorp worden met regelmaat maatschappelijke, culturele, sociale en educatieve activiteiten georganiseerd, ongeacht de aanwezigheid van een fysieke vestiging.

ONTWIKKELINGEN:
- Leven lang ontwikkelen van vaardigheden door continue veranderende samenleving
- Percentage inwoners dat moeite heeft met basisvaardigheden is gestegen
- Lage leesmotivatie onder jongeren
- Behoud leefbaarheid dorpen

FINANCIËN:
Totale investering in het bibliotheekwerk benodigd van € 711.544,-

COMMUNICATIE:
Communicatiecampagne om zichtbaarheid bibliotheek te vergroten

HUIDIGE SITUATIE

In de gemeente Leudal voert Stichting Bibliocenter sinds 1 juli 2008 het bibliotheekwerk uit. Bibliocenter is een regionale, gecertificeerde bibliotheek. Naast de gemeente Leudal voeren zij ook het bibliotheekwerk uit in de gemeente Maasgouw, gemeente Weert en gemeente Nederweert.
Door de samenwerking tussen deze vier gemeenten, mogen inwoners van de gemeente Leudal ook gebruik maken van het bibliotheekaanbod in de andere gemeenten waar Bibliocenter actief is.

In de gemeente Leudal zijn er zeven openbare bibliotheekvestigingen en acht bibliotheken op school. In 2024 waren er 5.287 inwoners van de gemeente Leudal lid van de bibliotheek. Samen hebben zij gezorgd voor 127.727 uitleningen. Je hoeft echter geen lid te zijn van de bibliotheek om een vestiging te bezoeken of deel te nemen aan bepaalde activiteiten en trainingen. Het aantal contacten dat Bibliocenter hierdoor had in 2024 waren er 8.769 in totaal en de vestigingen hadden 83.698 bezoekers.

De openbare bibliotheekvestigingen hebben een collectie voor zowel volwassenen als kinderen. De bibliotheekvestigingen bevinden zich in de lokale basisschool, met uitzondering van de locatie in Neer. De hoofdlocatie van de bibliotheek in Leudal bevindt zich in Heythuysen. Door incidentele gelden van de Rijksoverheid, heeft deze locatie tijdelijk ruime openingstijden en bemanning door professioneel personeel. Op deze locatie worden het merendeel van de activiteiten op het gebied van levenlang leren, cultuur, taalvaardigheden, digitale vaardigheden en activiteiten voor kinderen georganiseerd. Ook is hier wekelijks het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Inwoners kunnen hier gratis terecht voor hulp bij het online regelen van zaken met de overheid.

De bibliotheekvestigingen worden beperkt bemenst door vrijwilligers en hebben uiteenlopende openingstijden. De vrijwilligers zijn niet altijd aanwezig tijdens de openingstijden. Inwoners kunnen hun boeken daarom ook zelf inleveren en uitlenen door gebruik te maken van de zelfscan. Vanwege de beperkte ruimte in deze bibliotheekvestigingen, vinden enkele bibliotheekactiviteiten plaats op een andere locatie in het dorp. Bij de locaties zelf ligt de focus dan ook vooral op het uitlenen van boeken. Inwoners die niet zelf naar de bibliotheekvestigingen kunnen komen kunnen gebruik maken van Boek aan Huis.

De bibliotheken op school zijn gericht op naar schoolgaande kinderen. Deze bevinden zich in de lokale scholen en zijn enkel toegankelijk voor de leerlingen en leraren van de betreffende scholen. De collecties in deze vestigingen zijn volledig gericht op kinderen. Aan iedere bibliotheek op school is een leesmediaconsulent verbonden voor 1 tot 2 uur per week. De leesmediaconsulent ondersteunt leerkrachten bij de uitvoering van het lees- en taalbeleid op school. Dit gebeurt door onder andere activiteiten op het gebied van leesbevordering en digitale geletterdheid te faciliteren en uit te voeren.

HUIDIGE BIBLIOTHEEKVESTIGINGEN

OPENBARE BIBLIOTHEEKVESTIGINGEN:
Baexem
Haelen
Heythuysen
Horn
Ittervoort
Neer
Roggel

BIBLIOTHEEK OP SCHOOL:
Buggenum
Ell
Grathem
Heibloem
Kelpen-Oler
Sint-Ursula Heythuysen
Neer
Widdonckschool

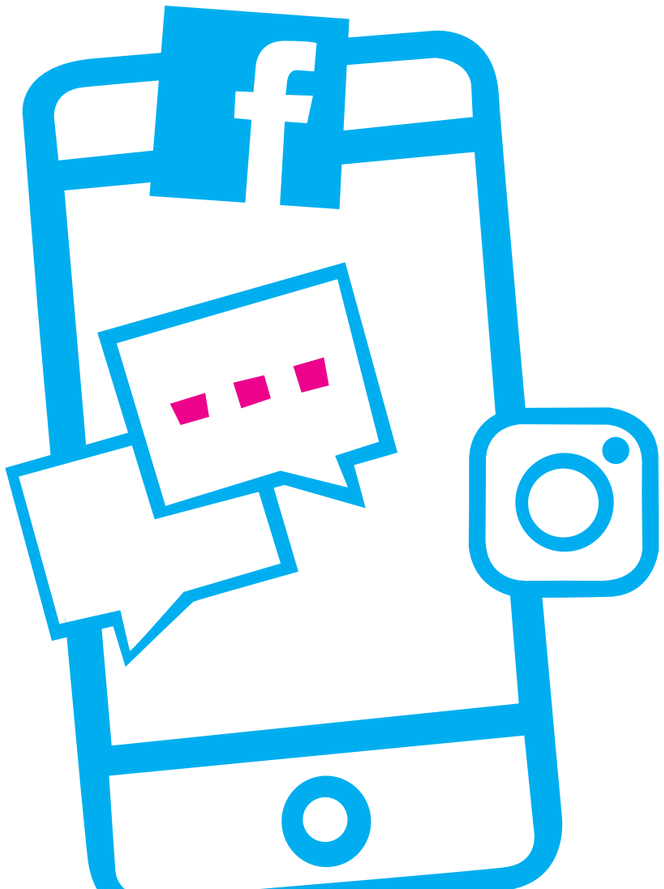
ONTWIKKE-LINGEN

De wereld om ons heen

Onze samenleving is voortdurend in verandering. Door de opkomst van technologie, smartphones en sociale media gaat communicatie steeds vlugger en blijven we verbonden met elkaar. Kennis en informatie zijn vrijwel altijd en overal digitaal beschikbaar en voor iedereen toegankelijk. Daar staan echter ook grote uitdagingen tegenover. Denk aan het risico van uitsluiting en sociaal isolement, de verspreiding van nepnieuws, de opkomst van AI en de toename van online fraude. Ook de overheid, maatschappelijke instellingen en bedrijven digitaliseren snel en verwachten van burgers en klanten dat zij hierin meegaan. Dit blijkt uit digitale initiatieven zoals mijnoverheid.nl, DigiD, digitaal bankieren en het online maken van afspraken.

De steeds veranderende samenleving vraagt van onze burgers dat zij hun vaardigheden hun leven lang blijven ontwikkelen, zoals digitale en financiële vaardigheden en mediawijsheid. Ook is een goede beheersing van basisvaardigheden, zijnde lezen, schrijven en/of rekenen, daarbij noodzakelijk. In Leudal beschikt 10% van de beroepsbevolking (16-65 jaar) over lage basisvaardigheden[1]. Hierdoor kunnen zij minder goed meedoen in onze maatschappij. Zo vinden zij minder snel een baan, hebben vaak een lager inkomen, moeite met het begrijpen van informatie, een slechtere gezondheid, minder grip op hun geldzaken, beperkte digitale vaardigheden en zijn minder maatschappelijk actief [2,3]. In Nederland is het percentage inwoners dat moeite heeft met basisvaardigheden de afgelopen jaren gestegen. Voor deze stijging zijn meerdere redenen. Een belangrijke factor is de vergrijzing. We worden steeds ouder en er komen steeds meer ouderen bij. In de loop van het leven daalt het vaardigheidsniveau bij volwassenen.

Daarbij zijn volwassenen met lage basisvaardigheden extra kwetsbaar, omdat zij met een lager aanvangsniveau beginnen dat op latere leeftijd verder afneemt[14]. Ook de komst van nieuwkomers in Nederland speelt een rol. Veel van hen komen uit conflictgebieden, waar ze weinig onderwijs hebben genoten. Hierdoor hebben zij moeite om op het juiste taal- en/of rekenniveau te komen. Daarnaast toont het PISA-2022 onderzoek dat de lees- en wiskundevaardigheden van Nederlandse 15-jarigen achteruit is gegaan.[5] Nog steeds verlaten veel jongeren school met té lage basisvaardigheden[6].

Ook is de leesmotivatie onder Nederlandse jongeren erg laag. Meer dan een derde van de leerlingen uit Nederland geeft aan weinig tot geen leesplezier te ervaren[7]. Dit is opnieuw een stijging vergeleken met voorgaande jaren. Een aanzienlijk deel van de Nederlandse kinderen stopt al op jonge leeftijd met lezen in hun vrije tijd[8]. Zij kunnen dus wel lezen maar oefenen dit te weinig, waardoor hun leesontwikkeling stagneert. Terwijl lezen in de vrije tijd belangrijk is voor educatieve ontwikkeling, professioneel succes en voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden[9].

De samenstelling van de gemeente Leudal verandert ook. Volgens de voorspelling van Primos blijft het aantal inwoners van de gemeente Leudal redelijk stabiel, terwijl het aandeel ouderen groeit[13]. Uit de bibliotheek-enquête (2025) kwam naar voren dat er een behoefte is onder deze oudere doelgroep aan laagdrempelige ontmoetingsplekken die de leefbaarheid in de 16 dorpen versterkt.

DE STEEDS VERANDERENDE SAMENLEVING VRAAGT VAN ONZE BURGERS DAT ZIJ HUN VAARDIGHEDEN HUN LEVEN LANG BLIJVEN ONTWIKKELEN, ZOALS DIGITALE EN FINANCIËLE VAARDIGHEDEN EN MEDIAWIJSHEID.

DE BIBLIOTHEEK VAN NU

Niet alleen de samenleving verandert, ook de bibliotheek verandert mee. Nog altijd is de bibliotheek onlosmakelijk verbonden met boeken. Maar waar informatie vroeger vooral passief werd aangeboden, stelt de bibliotheek tegenwoordig toegankelijke en betrouwbare informatie actief beschikbaar als bijdrage in de aanpak van verschillende maatschappelijke opgaven. Daarbij speelt de bibliotheek in op zowel de trends en ontwikkelingen in onze samenleving als de behoeften van onze inwoners. De bibliotheek is uitgegroeid tot een plek voor persoonlijke ontwikkeling en ontmoeting, waar literatuur niet meer de enige vorm is om kennis en verhalen te ontdekken, te delen en te creëren. Ze is getransformeerd naar een laagdrempelig informatiepunt waar iedereen terecht kan, zodat iedereen zich kan ontwikkelen en volwaardig mee kan doen in de huidige samenleving.

BIBLIOTHEEK IS EEN NEUTRALE, VEILIGE, LAAGDREMPELIGE VOORZIENING. EEN PLEK WAAR MENSEN GEHOLPEN KUNNEN WORDEN ZICH BETER TE REDDEN IN DE HUIDIGE SAMENLEVING.

In de bibliotheek-enquête (2025) gaf 89% aan het (heel) belangrijk te vinden dat de bibliotheek meer is dan een plek om boeken te lenen. Men waardeert dat de bibliotheek zich ook richt op het vergroten van leesplezier en ondersteuning biedt bij lezen en schrijven, leven lang leren stimuleert en helpt bij het gebruik van digitale middelen. Maar welke bibliotheekdiensten willen inwoners nu daadwerkelijk gebruiken? Voor het merendeel staan bibliotheekbezoeken met name in het teken van boeken lenen en lezen (79 procent), en mensen ontmoeten en in gesprek gaan (64 procent). Ook van de activiteiten voor volwassenen (63 procent) en de activiteiten op het gebied van een leven lang leren (59 procent) zouden inwoners zelf gebruik willen maken. Taallessen (11 procent), gebruik van de computer (27 procent) en studie- en werkplekken (35 procent) zijn beduidend minder populair. Daarbij was wel een verschil in behoeften zichtbaar tussen verschillende doelgroepen. De uitkomsten uit de bibliotheek-enquête onderstrepen de nieuwe rol van de bibliotheek, als ‘maatschappelijke bibliotheek’.

De bibliotheekwet

Een belangrijk kader voor het bibliotheekbeleid vormt de bibliotheekwet[10]. Op 1 januari 2015 deed deze bibliotheekwet, voluit Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), zijn intrede. Hierin wordt beschreven dat een voor ieder toegankelijke openbare bibliotheekvoorziening in ieder geval de volgende kerntaken uitvoert:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie
2. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
3. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur
4. Organiseren van ontmoeting en debat
5. Laten kennismaken met kunst en cultuur

Momenteel wordt de bibliotheekwet herzien. In de nieuwe bibliotheekwet zal een zorgplicht voor gemeentes worden opgenomen. Hiermee wordt gegarandeerd dat iedere inwoner toegang heeft tot een volwaardige bibliotheek, die alle vijf bibliotheekfuncties vervult.

Bibliotheekconvenant

In 2024 is een nieuw bibliotheekconvenant gesloten tussen het ministerie van OCW, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB), De Koninklijke Bibliotheek (KB), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Stichting samenwerkende POI's Nederland (SPN)[11].
In dit convenant zijn onder andere afspraken gemaakt over de rol van de bibliotheek in drie actuele maatschappelijke opgaven in de samenleving, namelijk:

1

Geletterde samenleving
De bibliotheek is vanaf de vroegste jeugd een essentiële partner bij het stimuleren van lezen.

2

Participatie in de (informatie)samenleving
De bibliotheek heeft een stimulerende rol bij het ontsluiten, delen en activeren van informatie en zet in op het vergroten van zelfredzaamheid.

3

Leven lang ontwikkelen
De bibliotheek als openbare, neutrale en laagdrempelige plek om te leren, te ontmoeten en je te ontwikkelen.

Informatiepunt digitale overheid

Gemeenten hebben per 1 januari 2023 een regiefunctie met betrekking tot de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's). Een IDO biedt laagdrempelig, gratis en voor iedereen toegankelijke hulp bij vragen over de online dienstverlening van de overheid. De IDO's worden uitgevoerd door de bibliotheek.

HOOFDDOELEN, SUBDOELEN EN SDG'S

De bibliotheek is een belangrijke basisvoorzieningen waar alle inwoners van Leudal gebruik van kunnen maken. Ze zorgt ervoor dat iedereen zo veel mogelijk in zijn eigen kracht staat en in staat is om zijn eigen leven te leiden. Het is een plek om te leren, elkaar te ontmoeten, kennis te vergroten en geïnspireerd te raken. De bibliotheek is een laagdrempelige, neutrale, toegankelijke omgeving waar iedereen welkom is. Met het bibliotheekwerk in Leudal wordt het volgende doel nagestreefd:

IEDEREEN KAN MEEDOEN IN ONZE (DIGITALE) SAMENLEVING

Om dit hoofddoel te bereiken zijn een aantal subdoelen geformuleerd:

01 Verbeterde leesvaardigheid

Verhoogde leesmotivatie 02

03 Verbeterde basisvaardigheden

Verbeterde digitale vaardigheden 04

05 Meer gebruik van de bibliotheek

Verbeterde mediawijsheid 06

07 Vergrote zelfredzaamheid

Vergrote kansengelijkheid 08

09 Bevorderde arbeidsparticipatie

Laagdrempeligere hulp en informatie 10

11 Meer ruimte voor ontmoeting

Vergrote leefbaarheid 12

Daarnaast draagt het bibliotheekwerk in Leudal bij aan verschillende Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Met deze doelen wil men in 2030 een duurzame wereld voor iedereen bereiken, waarin niemand wordt buitengesloten. Het bibliotheekbeleid ondersteunt de volgende SDG's:

- Alle inwoners van Leudal hebben toegang tot basisdiensten en kunnen de weg vinden naar passende ondersteuning (SDG 1: Geen armoede)
- Inwoners van Leudal hebben een goede gezondheid en welzijn (SDG 3: Goede gezondheid en welzijn)
- Inwoners beschikken over de vaardigheden die nodig zijn om te functioneren in een kennisintensieve samenleving (SDG 4: Kwaliteitsonderwijs)
- Iedereen krijgt gelijke kansen om deel uit te maken van de sociale infrastructuur (SDG 10: Ongelijkheid verminderen)

PROGRAMMALIJN 1

BIJDRAGE AAN PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Het is belangrijk dat mensen zich blijven ontwikkelen. Niet alleen om goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt maar ook om zich te blijven redden in onze continue veranderende samenleving. Blijven leren en ontwikkelen vergroot iemands deelname aan de maatschappij. Ook zorgt het ervoor dat zij de regie over hun eigen leven hebben en kunnen nemen waardoor ze minder afhankelijk zijn van anderen, zoals de gemeente. De toegang tot educatie en zelfstudie is echter niet voor iedereen vanzelfsprekend. Hier speelt de bibliotheek een belangrijke rol.

De bibliotheek is een plek waar inwoners terecht kunnen voor het leren en onderhouden van diverse vaardigheden. Iedereen kan hier laagdrempelig kennismaken met wat je nog niet wist en wat je nog niet kan. Of je nu lid van de bibliotheek bent, gebruiker of bezoeker, iedereen wordt in staat gesteld zich te ontplooien en een leven lang te leren. Bibliotheken maken het mogelijk om laagdrempelig en in alle rust kennis te vergaren: kennis die schoolprestaties kan verbeteren, (culturele) vaardigheden kan stimuleren of arbeidsmarktkansen kan vergroten. Bovendien biedt de bibliotheek een inspirerende en stimulerende leeromgeving, zonder de druk van perfectie of prestatie. Door te begrijpen wat er speelt in de samenleving, kan de bibliotheek haar collectie en aanbod hier beter op afstemmen. Dit vergroot de betrokkenheid en deelname aan de bibliotheek.

Hoe gaan we dat bereiken?

In alle dorpen van de gemeente Leudal worden door de bibliotheek activiteiten georganiseerd ter bevordering van de persoonlijke ontwikkeling van de inwoners van Leudal. Denk hierbij aan een belastingspreekuur, netwerkbijeenkomst voor werkzoekenden of mantelzorgers, een smartphone-workshop, of een lezing van diëtist of huisarts. De invulling van deze activiteiten wordt bepaald door actuele thema's en vraagstukken, zoals gezondheid, financiën, sociale media, duurzaamheid, arbeidsparticipatie en welzijn.

Het aanbod van de verschillende activiteiten bepaalt de bibliotheek niet alleen. Programmering vindt plaats in samenwerking met de gemeenschap, waarbij de wensen en behoeften in de verschillende dorpen het uitgangspunt vormen. Hier ligt een belangrijke rol voor de gemeenschaps-bibliothecaris (inzet 18 uur per week). Hij/zij legt contact met inwoners, organisaties en verenigingen in de gemeente, en haalt daarbij de wensen en behoeften op in de verschillende dorpen. Daarbij heeft hij/zij een coördinerende rol voor de uitvoering van het bibliotheekwerk in de dorpen, in relatie tot de opgehaalde wensen en behoeften.

"LEZEN IS JEZELF ONTWIKKELEN!"

Naast deze flexibele programmering, wordt er ook gebruik gemaakt van flexibele locaties voor het bibliotheekwerk. Activiteiten vinden plaats op een locatie passend bij de activiteit. Dit hoeft per definitie dus geen bibliotheekvestiging te zijn, maar kan bijvoorbeeld ook een gemeenschapshuis, dorpscafé of verenigingslokaal zijn. Met de flexibele programmering en flexibele locaties komt de bibliotheek naar de inwoners toe. Nabijheid van de bibliotheek is namelijk vaak een belangrijke randvoorwaarde voor bezoek.

SUBDOELEN

- 05 Meer gebruik van de bibliotheek
- 06 Verbeterde mediawijsheid
- 07 Vergrote zelfredzaamheid
- 08 Vergrote kansengelijkheid
- 09 Bevorderde arbeidsparticipatie

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Alles rondom de ontwikkeling van iemands identiteit, kennis, talent, vaardigheden en zelfvertrouwen.

GEMEENSCHAPSBIBLIOTHECARIS

Een medewerker van de bibliotheek die optreedt als nieuwsgierige, ondernemende en initiërende verbinder tussen mensen en organisaties.

PROGRAMMALIJN 2

BEVORDEREN BASISVAARDIGHEDEN

Basisvaardigheden, zijnde lezen, schrijven en/of rekenen, en digitale vaardigheden gebruiken we bij alledaagse dingen, soms zonder dat we het zelf merken. Denk aan het kopen van een buskaartje, begrijpen van een werkrooster, beoordelen van een nep-mail en schrijven van een sollicitatiebrief. Het zijn essentiële vaardigheden die nodig zijn voor het begrijpen, analyseren en toepassen van informatie nodig in het dagelijks leven en op het werk[14]. Zonder leesvaardigheid is het vrijwel onmogelijk om zelfredzaam te zijn en succesvol deel te nemen aan onze maatschappij.
De effecten van lage basisvaardigheden hebben niet alleen een negatieve impact op het leven van de persoon zelf, maar hebben ook impact op de hele samenleving. Uit onderzoek volgt dat de maatschappelijke kosten circa 1,13 miljard per jaar bedragen, waarvan circa 49% voor rekening komt van de overheid en de maatschappij[2].

Openbare bibliotheken richten zich op het verbeteren van basisvaardigheden en digitale vaardigheden.
Door middel van de producten en diensten die de bibliotheek aanbiedt, stimuleert ze jong en oud te leren en zich te blijven ontwikkelen[17]. Bij het curatief aanbod gaat het om het bestrijden of verkleinen van achterstanden op het gebied van basisvaardigheden en digitale vaardigheden die al zijn ontstaan[15]. Onderdeel van dit curatief aanbod zijn digitale vaardigheidscursussen en taalprogramma's. Onderzoeken hebben aangetoond dat beide een positief effect hebben op de vaardigheden en attitude van deelnemers. Zo durven ze meer te doen met de computer en het internet, begrijpen ze beter de digitale overheid en kunnen ze beter meedoen in de maatschappij[15]. Ook voelen deelnemers zich sociaal meer betrokken, worden actiever op de arbeidsmarkt en voelen zich psychisch en fysiek beter. Verder is er bij de deelnemers een verbetering te zien op het gebied van lees- en schrijfvaardigheden[16].

Hoe gaan we dat bereiken?
Het (gecertificeerde) digi-taalhuis is dé plek waar inwoners die vragen hebben over basisvaardigheden terecht kunnen voor advies, begeleiding en/of doorverwijzing. De bibliotheek, met haar digi-taalhuis coördinator, is de kartrekker van het digi-taalhuis. Zij is het aanspreekpunt voor het netwerk en verantwoordelijk voor de coördinatie binnen het digi-taalhuis.

Ook is het digi-taalhuis een plek waar mensen aan de slag kunnen met hun basisvaardigheden. Zo wordt er wekelijks non-formeel taalaanbod georganiseerd, gericht op taalontwikkeling en leesbevordering. Dit aanbod bestaat onder andere uit taallessen en taalcafés. Daarnaast worden er digitale vaardigheidstrainingen aangeboden op verschillende niveaus, zoals klik-en-tik, digisterker en digivitaler. Om inwoners te helpen met het bewust, kritisch en actief inzetten van media worden er activiteiten georganiseerd om de mediawijsheid te vergroten.
Het aanbod van het digi-taalhuis is gratis toegankelijk voor alle inwoners van de gemeente Leudal. De programmering en leslocatie is flexibel, op basis van de wensen en behoeften in een dorp.

> **IEDEREEN MOET DEZELFDE KANS HEBBEN OM DEEL TE BLIJVEN NEMEN AAN DE MAATSCHAPPIJ**

DIGI-TAALHUIS

Een samenwerkingsverband van lokale organisaties die samenwerken aan de aanpak van basisvaardigheden.

NON-FORMEEL TAALAANBOD

Taalaanbod gericht op het vergroten van de beheersing van basisvaardigheden. Daarbij is het niet gericht op het behalen van een diploma.

MEDIAWIJSHEID

Het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers volledig kunnen meedoen in de digitale maatschappij.

SUBDOELEN

- 01 Verbeterde leesvaardigheid
- 03 Verbeterde basisvaardigheden
- 04 Verbeterde digitale vaardigheden
- 05 Meer gebruik van de bibliotheek
- 06 Verbeterde mediawijsheid
- 07 Vergrote zelfredzaamheid
- 08 Vergrote kansengelijkheid
- 09 Bevorderde arbeidsparticipatie

PROGRAMMALIJN 3

BESCHIKBAAR STELLEN VAN KENNIS EN INFORMATIE

In een tijd waarin toegang tot informatie cruciaal is voor participatie in de samenleving, spelen bibliotheken een sleutelrol bij het bevorderen van kansengelijkheid. De bibliotheek maakt via boeken en andere media een breed aanbod van informatie (fysiek en digitaal) voor iedereen toegankelijk en beschikbaar. Daarmee overbrugt de bibliotheek de kloof tussen informatiearm en informatierijk. Daarnaast zorgt de neutraliteit van de bibliotheek ervoor dat informatie sneller en betrouwbaar wordt ervaren door inwoners[12]. Belangrijk in een wereld overladen met informatie en waar het steeds lastiger wordt om echt van nep en waar van onwaar te onderscheiden.

Met haar ruime aanbod, is de bibliotheek de deskundige in leesbevordering. Ze bereikt zowel kinderen als volwassenen van alle leeftijden. Daardoor speelt de bibliotheek een cruciale rol in het realiseren van een doorlopende leeslijn.

Om geen achterstand te ontwikkelen in basisvaardigheden, moeten mensen kunnen lezen en willen lezen. Goede lezers die ook gemotiveerd zijn om te lezen, houden vanzelf hun leesvaardigheid op peil, ook nadat ze school hebben verlaten[19]. Plezier in het lezen is een belangrijk aspect van de leesmotivatie.

Er zijn momenten in de ontwikkeling waarbij het risico extra groot is dat kinderen of jongeren hun motivatie om te lezen kwijtraken[20]. Met preventief aanbod, zoals leesbevorderingsprogramma's, wordt voorkomen dat leesmotivatie daalt en daardoor lees- en taalachterstanden ontstaan[15]. Preventie begint met voorlezen vanaf de babyleeftijd en wordt voortgezet via goed leesonderwijs en het stimuleren van vrijetijdslezen. Na afronding van de schoolcarrière onderhouden mensen hun leesvaardigheid door zelf de weg te vinden naar leesmateriaal[19].

Bij jonge kinderen hebben voorlezen, praten over boeken en samen lezen een positief effect op het latere leesgedrag en de taalontwikkeling[19,20,21]. Ook het aantal boeken in huis heeft een sterke invloed op de ontwikkeling van latere basisvaardigheden[14]. Daarbij heeft onderzoek aangetoond dat niet de thuistaal bepalend is voor de taal- en leesontwikkeling, maar een rijke taal- en leesomgeving[20].

Door goed leesonderwijs zorgt school ervoor dat kinderen kunnen lezen. Samen met de bibliotheek zorgt de school ervoor dat kinderen ook willen lezen[19]. De bibliotheek op school is een landelijk bewezen effectieve aanpak die leesmotivatie en leesvaardigheid vergroot, op school en thuis[9,19]. Essentiële componenten hierbij zijn toegang tot een grote en aantrekkelijke boekencollectie, gelegenheid om de boeken te lezen en hulp van een volwassene bij het uitkiezen van het juiste boek[9,20]. De bibliotheek op school is daarmee belangrijk voor kinderen uit taalzwakke gezinnen, waar lezen vaak geen vanzelfsprekendheid is.

TOEGANKELIJKHEID VAN BOEKEN, KENNIS EN INFO IS NIET VANZELFSPREKEND. LAAGDREMPELIGE TOEGANG TOT DEZE IS BELANGRIJK

Hoe gaan we dat bereiken?

Om te garanderen dat alle kinderen en jongeren in de gemeente Leudal toegang hebben tot de bibliotheek wordt het bibliotheekwerk op scholen, kinderopvang en consultatiebureaus verstevigd. Hiermee wordt een doorlopende leeslijn gecreëerd, gericht op taalontwikkeling, leesmotivatie, leesbevordering en mediawijsheid.

Het streven is om in alle scholen in het basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs in de gemeente Leudal een bibliotheek op school te vestigen. Op de vijf scholen die momenteel nog geen bibliotheek op school hebben, wordt deze in overleg met de scholen opgestart. De bibliotheek op school, haar (meertalige) collectie en activiteiten zijn gericht op schoolgaande kinderen, welke hier gratis gebruik van kunnen maken. In samenspraak met school kunnen ook kinderen tussen de 0 en 4 jaar gratis gebruik maken van de bibliotheek op school.

In sommige dorpen bevinden zich momenteel een bibliotheek op school met een beperkte volwassenencollectie, enkel toegankelijk voor volwassen leden van de bibliotheek. Op basis van de behoefte in een dorp, en in samenspraak met de school, kan worden besloten om deze bibliotheek op school toegankelijk te houden voor volwassen leden. Deze vestigingen zijn dan enkel een zelf-service uitleenpunt, met een beperkte collecte voor volwassenen en een mogelijkheid om gereserveerde boeken op te halen.

Aan iedere bibliotheek op school is een leesmediaconsulent verbonden, voor 3 uur per week per locatie. De leesmediaconsulent ondersteunt leerkrachten bij de uitvoering van het lees- en taalbeleid op school. Dit gebeurt door onder andere activiteiten op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid te faciliteren en uit te voeren. Ook onderhoudt de leesmediaconsulent een inspirerende en actuele collectie in de bibliotheek op school welke aansluit bij de actuele lesthema's van de betreffende school. De samenwerking is gericht op leerlingen, leraren en ouders/verzorgers. Op school én thuis. Zo bereikt de bibliotheek ook kinderen die thuis geen boeken hebben of geen lid zijn van de bibliotheek.

SUBDOELEN

- 01 Verbeterde leesvaardigheid
- 02 Verhoogde leesmotivatie
- 03 Verbeterde digitale vaardigheden
- 04 Meer gebruik van de bibliotheek
- 05 Verbeterde digitale vaardigheden
- 06 Verbeterde mediawijsheid
- 07 Vergrote zelfredzaamheid
- 08 Vergrote kansengelijkheid
- 10 Laagdrempeligere hulp en informatie

Om ook de doelgroep van 0 tot 4 jaar te bereiken, wordt het bibliotheekwerk verstevigd in de kinderopvang en consultatiebureaus. Hier worden de programma's **Voorlezen thuis, BoekStart** en **BoekStart in de kinderopvang** ingezet. Deze zijn gericht op het stimuleren van taalontwikkeling van jonge kinderen en de verrijking van de taalomgeving bij kinderen thuis. Ook is een leesmediaconsulent verbonden aan de kinderopvang en consultatiebureaus, zij ondersteunt de professionals om met taalarme gezinnen in gesprek te gaan over taalvaardigheid en het belang van voorlezen.

Daarnaast worden er twee full-service bibliotheken gerealiseerd. Deze vestigingen zijn voor iedereen openbaar toegankelijk. Het uitgangspunt van de full-service vestigingen is dat ze (gratis) toegang bieden tot betrouwbare kennis en informatie voor alle inwoners van Leudal.
Ze worden voorzien van een goede, actuele (meertalige) collectie voor zowel kinderen als volwassenen. Ook is er een ruim aanbod in tijdschriften en kranten en de mogelijkheid om gebruik te maken van computers en wifi. Beide vestigingen hebben ruime openingstijden met de aanwezigheid van professioneel personeel voor voor 10 uur per week per vestiging. Iedere week is er het Informatiepunt Digitale Overheid. Hier kunnen inwoners informatie ontvangen over uiteenlopende onderwerpen in digitale of fysieke vorm, op schrift of in de vorm van persoonlijke hulp.
Om een goede bereikbaarheid voor de inwoners van Leudal te garanderen, worden deze full-service bibliotheken gerealiseerd in Heythuysen (centrumdorp volgens de omgevingsvisie Leudal) en Ittervoort (in navolging van besluit gemeenteraad over realisatie bibliotheek in IKC).
Inwoners die niet zelf naar de bibliotheekvestigingen kunnen komen, kunnen gebruik maken van Boek aan Huis. Op die manier blijft kennis en informatie beschikbaar voor elke inwoner.

Zowel in de verschillende bibliotheekvestigingen, als op andere passende locaties in de dorpen, organiseert de bibliotheek diverse activiteiten ter bevordering van leesmotivatie en leesplezier voor zowel volwassenen als kinderen. Dit kan bijvoorbeeld een lezing zijn van een schrijver of een voorleesmiddag, maar ook een workshop over poëzie of spoken word. De programmering wordt verzorgd door de gemeenschaps-bibliothecaris, rekening houdend met de wensen en behoeften in de dorpen.

VOORLEZEN THUIS

Bij Voorlezen thuis komt een vrijwilliger 20 weken lang voorlezen bij een gezin met kinderen tussen de 2 en 10 jaar. Het geeft ouders handvatten om de taalontwikkeling van hun kind te stimuleren.

BOEKSTART

Ouders van kinderen tussen de 0 en 4 jaar kunnen gratis een boekstartkoffertje ophalen in de bibliotheek. Dit bevat twee boekjes en informatiemateriaal over voorlezen.

BOEKSTART IN DE KINDEROPVANG

Een uitbreiding van het programma BoekStart. Waarbij er op de kinderopvang een (voor)leesplek wordt gecreëerd, er een collectie is met boekjes en er een voorleesplan wordt opgesteld.

PROGRAMMALIJN 4

STIMULEREN VAN ONTMOETING EN VERBINDING

Een sterke sociale samenhang en onderlinge binding tussen mensen worden gezien als belangrijke kenmerken van een vitale samenleving. Uit de bibliotheek-enquête (2025) kwam naar voren dat de bibliotheek vaak de functie als ontmoetingsplek toebedeeld krijgt, die bijdraagt aan de leefbaarheid in de dorpen. De wetenschappelijke en beleidsliteratuur onderstrepen deze belangrijke bijdrage van de bibliotheek[17]. De bibliotheek stimuleert connectie en interactie tussen mensen. Door haar publieke karakter, is de bibliotheek voor iedereen toegankelijk. Mensen met uiteenlopende achtergronden komen samen in de bibliotheek, waar ze elkaar kunnen ontmoeten en van elkaar kunnen leren. Door gebruik te maken van de leestafels of flexibele studeer- en werkplekken komen inwoners elkaar tegen en vergroten ze hun netwerk. Door het lezen van boeken, en met name door reflectie en discussie hierover, maken inwoners kennis met verschillende achtergronden en culturen, andere opvattingen of sociale omgangsnormen[18].

De bibliotheek draagt daarmee bij aan sociale verbondenheid, culturele participatie, burgerschap, wederzijds vertrouwen en het overbruggen van verschillen tussen bevolkingsgroepen[17].

HET IS EEN VAN DE WEINIGE PLEKKEN WAAR ÁLLE MENSEN ELKAAR GRATIS KUNNEN TREFFEN ONGEACHT GELOOF, GESLACHT, AFKOMST, WERKSTATUS ETC.

Hoe gaan we dat bereiken?

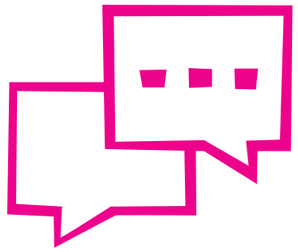
De bibliotheek is een neutrale, laagdrempelige leer- ontmoetings- en ontwikkelplek voor iedereen. De twee full-service vestigingen in Ittervoort en Heythuysen worden zo ingericht dat het aantrekkelijk is om er een krant of boek te lezen, een kopje koffie te drinken, te studeren of te werken. Hier krijgen inwoners de gelegenheid om met elkaar het gesprek aan te gaan, van elkaar te leren en te discussiëren over maatschappelijke thema's, (taal)ontwikkeling en leesplezier. Deze ruimte voor ontmoeting wordt ook geboden bij de activiteiten georganiseerd in de verschillende dorpen, deze activiteiten vinden plaats op een locatie passend bij de activiteit.

In de bibliotheek is er ook aandacht voor ontmoeting rondom de thema's burgerschap en kunst en cultuur. Hierbij kan gedacht worden aan een verkiezingsdebat, aandacht voor een themacollectie of een kunstuiting die ontmoeting tussen bibliotheekbezoekers stimuleert. Hierbij ligt de focus op het bewust samenbrengen van verschillende culturen, kennismaking met kunst en cultuur en inwoners te stimuleren om actief deel te nemen aan onze democratische rechtsstaat. Activiteiten rondom deze thema's zijn enkel aanvullend op reeds bestaand aanbod van partners in het netwerk.

SUBDOELEN

- 05 Meer gebruik van de bibliotheek
- 10 Laagdrempeligere hulp en informatie
- 11 Meer ruimte voor ontmoeting
- 12 Vergrote leefbaarheid

COMMUNI-CATIE

De bibliotheek is uitgegroeid tot een plek voor ontwikkeling en ontmoeting, waar literatuur niet meer de enige vorm is om kennis en verhalen te ontdekken, te delen en te creëren.
Toch leeft bij veel mensen nog het verouderd beeld dat de bibliotheek er alleen is voor boeken[12]. Dit blijkt ook uit de bibliotheek-enquête (2025). Daarbij kwam naar voren dat veel mensen niet bekend zijn met de totale dienstverlening van de bibliotheek, en vaak niet weten dat veel van die diensten ook toegankelijk zijn voor niet-leden.

Een mogelijke verklaring voor de onbekendheid is de afstand naar de fysieke vestigingen: de bibliotheek is letterlijk en figuurlijk uit het zicht geraakt[11]. Daarbij wordt er landelijk weinig reclame gemaakt voor de bibliotheek, waardoor mensen de bibliotheek niet toevallig tegenkomen in hun dagelijks leven[11].

Er is dus winst te behalen in het vergroten van de zichtbaarheid van de bibliotheek. Door beter te communiceren waar de bibliotheek voor staat en wat zij te bieden heeft, kunnen inwoners de weg ernaartoe vinden en ontdekken wat een bezoek hen kan opleveren.

Hoe gaan we dat bereiken?

In samenwerking met de bibliotheek wordt een grootschalige communicatiecampagne opgestart.
Deze campagne maakt inwoners bewust van de uiteenlopende activiteiten en (hulp)mogelijkheden die de bibliotheek biedt. Hoe meer inwoners bekend zijn met het aanbod van de bibliotheek en hier gebruik van gaan maken, des te effectiever kunnen de doelstellingen uit dit bibliotheekbeleid worden gerealiseerd.

FINANCIËN

Om uitvoering te geven aan de programmalijnen beschreven in dit beleidsplan, is er een investering in het bibliotheekwerk nodig. Hieronder is de financiering voor het bibliotheekwerk in Leudal uitgewerkt.

Activiteit	Totaal
Aansluitbijdrage Bibliocenter	128.500
Overige vaste kosten Bibliocenter	138.000
Full-service vestigingen	121.656
Bibliotheken op school	80.750
Inzet leesmediaconsulenten 3 u/week per school	169.500
Bibliotheekwerk kinderopvang en consultatiebureau	62.133
Gemeenschaps-bibliothecaris 18 u/week	40.000
Bibliotheekwerk in de kernen	16.000
Digi-taalhuis coördinator 12u/week	24.125
(digi)taalaanbod digi-taalhuis en IDO	49.880
Communicatiecampagne	5.000
Totale jaarlijkse kosten	**835.544**
Inkomsten	
Inkomsten bibliotheekwerk (abonnementen etc.)	-110.000
Uitkering (regionaal) Rijksoverheid voor taalaanbod	-14.000
Nog benodigde jaarlijkse financiering	**711.544**
Huisvestingskosten	95.000
Inkomsten gemeente, verhuur gemeentelijke panden	-95.000
Opstarten nieuwe bibliotheken op school	100.000
Eenmalige kosten	**100.000**

Om het bibliotheekwerk in Leudal uit te voeren volgens de programmalijnen uit dit beleidsplan, is een jaarlijkse financiering van € 711.544,- benodigd. Deze financiering is berekend op het prijspeil van 2025. Rekening gehouden moet worden met benodigde indexering gedurende de looptijd van dit beleidsplan. Voor het opstarten van de bibliotheken op school is een eenmalige bijdrage van € 100.000,- benodigd.

MONITORING

Ten behoeve van een eenduidige monitoring en verantwoording is er voor de subdoelen die worden nagestreefd met dit bibliotheekbeleid een eerste aanzet voor een set indicatoren opgesteld. De indicatoren zijn een middel om zowel de voortgang en vooral ook de impact van het bibliotheekwerk te volgen.

Subdoel	KPI
Betere leesvaardigheid	Taalniveau
	Aantal doorverwijzingen van het consultatiebureau naar bibliotheek
Hogere leesmotivatie	Aantal uitgeleende boeken
	Aantal deelnemers aan leesactiviteiten
	Aantal leden bibliotheek
	Aantal uitgedeelde boekstartkoffertjes
	Aantal deelnemende locaties aan Boekstart
	Aantal leesgesprekken door de lees-mediaconsulenten
	Aantal uitgeleende meertalige boeken
	Percentage dat aangeeft (voor)lezen leuk te vinden
Verbeterde basisvaardigheden	Aantal deelnemers taallessen
	Aantal afgeronde taallessen
	Taalniveau
Verbeterde digitale vaardigheden	Aantal deelnemers aan digitale vaardigheid lessen
	Aantal afgeronde digitale vaardigheid lessen
	Mate van digitale inclusie
	Aantal bezoekers van een IDO-spreekuur
	Aantal doorverwijzingen door een IDO-medewerker
Meer gebruik van de bibliotheek	Bezoekersaantal
	Aantal leden bibliotheek
	Aantal deelnemers activiteiten
	Spreiding bibliotheekbezoekers gedurende de dag
	Aantal uitgeleende boeken
Verbeterde mediawijsheid	Kennis over media
	Digitale vaardigheid
Vergrootte zelfredzaamheid	Niveau van digitale vaardigheid
	Niveau van leesvaardigheid
	Taalniveau
Vergrootte kansengelijkheid	Aantal uitgeleende boeken
	Aantal bezoekers bibliotheek
Bevorderde arbeidsparticipatie	Aantal activiteiten georganiseerd op het thema werk en inkomen
Laagdrempeliger hulp en informatie	Aantal vragen beantwoord bij een IDO-spreekuur
	Aantal doorverwijzingen van bibliotheek naar een netwerkpartner
	Aantal doorverwijzingen van netwerkpartners naar een bibliotheek
	Aantal netwerkpartners bibliotheek
Meer ruimte voor ontmoeting	Aantal ontmoetingen tussen bezoekers
Vergrootte leefbaarheid	Aantal activiteiten georganiseerd per dorp
	Aantal deelnemers aan activiteiten per dorp
	Aantal bezoekers per vestiging

BRON-VERMELDING

1. **Basisvaardigheden In Zicht.** Dashboard. Geraadpleegd 25-7-2025, van https://basisvaardighedeninzicht.nl/

2. **PwC** (2018). Maatschappelijke kosten laaggeletterdheid. Amsterdam: PwC.

3. **De Greef, M., Segers, M., & Nijhuis, J.** (2018). De invloed van lage basisvaardigheden op deelname aan de maatschappij. Maastricht: Maastricht University.

4 **Buisman, M., Allen, J., Fouarge, D., Houtkoop, W., & Van der Velden, R.** (2013). PIAAC: Kernvaardigheden voor werk en leven: Resultaten van de Nederlandse survey 2012. Den Bosch: ecbo

5. **Meelissen, M. R. M., Maassen, N. A. M., Gubbels, J., van Langen, A. M. L., Valk, J., Dood, C., Derks, I., In 't Zandt, M., & Wolbers, M.** (2023). Resultaten PISA-2022 in vogelvlucht. Universiteit Twente

6. **Inspectie van het Onderwijs** (2018). Onderwijsverslag 2016/2017: De Staat van het Onderwijs. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

7. **Swart, N. M., Gubbels, J., in 't Zandt, M., Wolbers, M. H. J., & Segers, E.** (2023). PIRLS-2021: Trends in leesprestaties, leesattitude en leesgedrag van tienjarigen uit Nederland. Expertisecentrum Nederlands

8. **Gubbels, J., Netten, A., & Verhoeven, L.** (2017). Vijftien jaar leesprestaties in Nederland; PIRLS-2016. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands, Radboud Universiteit, Behavioural Science Institute

9. **Nielen, T. M. J., & Bus, A. G.** (2016). ONWILLIGE LEZERS: ONDERZOEK NAAR REDENEN EN OPLOSSINGEN. In STICHTING LEZEN REEKS: Vol. 26. Uitgever Eburon, Delft.

10. **Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen.** Te raadplegen op https://wetten.overheid.nl/BWBR0035878/2022-07-01

11. **Vernieuwing Bibliotheekconvenant 2024-2027.** Te raadplegen op https://www.ipo.nl/media/bkbhvofx/bibliotheekconvenant-2024-2027.pdf

12. **Van Emmerik, L., Geenevasen, W., ter Berg, J. Gerritsen, L., Dehing, J.** (2023). De bibliotheek nu en in de toekomst. MARE.

13. **Primos.** Bevolkings- en huishoudensprognose. Geraadpleegd 31-7-2025, van https://abfresearch.nl/wat-we-doen/specialisaties/prognoses/primos-bevolkingsprognose/

14. **Buisman, M., Bollen, I., Jacobs, B., Huijts, T., Cornelisse, R., Van Guilik, N., Elshof, D., & Van Griensven, L.** (2024). PIAAC 2023: Kernvaardigheden voor volwassen: Resultaten van de Nederlandse survey 2023. Kohnstamm Instituut

15. **Bnetwerk.** (2025). Impact van bibliotheekprogramma's voor kwetsbare burgers. Geraadpleegd 31-7-2025

16. **Greef, M. de, Segers, M., Nijhuis, J. & Fond Lam, J.** (2014). Impactonderzoek taaltrajecten Taal voor het leven door Stichting Lezen & Schrijven op het gebied van sociale inclusie en leesvaardigheid Deel A. Maastricht: Maastricht University

17. **Ooms, M.** (2015). De maatschappelijke waarde van bibliotheken in Nederland. Koninklijke bibliotheek

18. **Instituut voor Publieke Waarden** (2018). Boek en Burgerschap. De rol van lezen bij burgerschapsvorming. Amsterdam: Stichting Lezen

19. **Broekhof, K.** (2025). Meer lezen, beter in taal – po: Effecten van lezen op taalontwikkeling. Amsterdam: Stichting Lezen.

20. **Van Montfoort, A., & Wassing, A.** (2020). De doorgaande leeslijn. De leesontwikkeling van 0 – 20 jaar. Amsterdam: Stichting Lezen

21. **Stichting Lezen** (2014). Ouders betrekken bij lezen. Over het hoe en waarom van het betrekken van ouders bij de leesopvoeding thuis. Amsterdam: Stichting Lezen.

BIBLIO-THEEK BELEID LEUDAL 2026-2029

Gemeente leudal

Leudalplein 1
6093 HE Heythuysen
t. 0475 859 000

www.leudal.nl